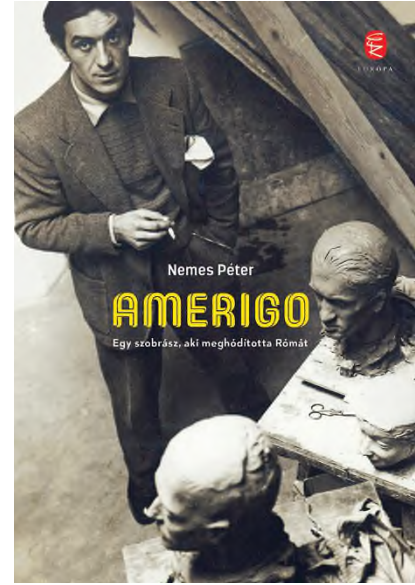

Mínusszor mínusz

Nemes Péter: Amerigo. Egy szobrász, aki meghódította Rómát

Fáy Miklós

**Nemes Péter: *Amerigo. Egy szobrász, aki meghódította Rómát*,
Európa Kiadó, Budapest, 2019, 367 oldal, 3999 Ft**

Az a baj, hogy a mínusszor mínusz nem mindig plusz, legalábbis a könyvkiadásban semmiképpen. Ha a rossz koncepciót rosszul valósítják meg, abból, fájdalom, nem jó könyv lesz, hanem valami fényképekkel gazdagon illusztrált saláta, el lehet olvasni, ami a lapokon van, és valamit tényleg megtud az ember Amerigo Totról, csak azt nem, amire kíváncsi volna.

Lehet erre azt mondani, hogy nem is az volt a cél. Hogy ez nem valami véleményvezérlés, mit kell vagy mit illik gondolni a valaha nagy sikerű fehérvarcsurgói szobrászról. Nem mondjuk meg, mi a művészettörténet mai álláspontja, akit érdekel, nézzen utána. Mintha a tudományos elmék túlságosan nagy készséggel követnék a világvadivatot, mondván, hogy tényleg menő volt, és még mindig megnézhető Rómában a Termini pályaudvar homlokzata, de ki megy ma már vonattal Rómába? Hová lettek Amerigo Tot szobrai? Hol

A Föld füle a Szépművészeti földszintjéről? Hol vannak a többiek, lerobbantak, raktárba tették, elbontották, elsüllyedtek, elfelejtették? Vagy ott vannak, ahol eddig, csak ma már nem állunk meg előttük, ámuló magyarok, hogy íme valaki, akinek sikerült. Mi sikerült? Meghódítani Rómát, ahogy a könyv alcíme mondja?

Persze, ez is egy szórakoztató és egészséges föl nem dolgozott, de legalább a könyvben megemlített jelenség. Olaszországban Tot idegennek számított, és lelkes hazafi szobrászok tiltakoztak a megbízásai ellen, mert hogy lehet az, hogy egy idegen díszíti a várost. Itthon meg Pátzay Pál azt mondja, hogy amíg ő él, a digónak nem lesz Pesten kiállítása. Róma meghódítva, de Pest elesett? És azóta? Minden elesett?

Végül is, ha minimális célként ezt határozta meg magának Nemes Péter, a könyv szerzője, akkor még akár sikeres is lehet: az olvasó kénytelen legalább

elgondolkodni a saját Amerigo Tothoz való viszonyáról. Megtörténhetett volna mindez a Temininél is, vagy akár *A mag apoteózsisa* előtt, de ha nem történt meg, akkor most újabb lehetőséget kaptunk. Nemes Péter viszonya egyértelműnek látszik: neki tetszik Amerigo. Nyilván azért is szólítja a keresztnévén, ahogy a nagy mestereket szokták. Apropó, nagy mesterek és a keresztnéveik. A könyvben szó esik a Raffaello nevű hajóról, amelynek fedélzetét Amerigo Tot tervei alapján készítették el. Hatalmas a hajó, óriási fedélzettel, de, amint arról szó is van, teljes kudarccal az egész, a nagy nyilvános terek azzal járnak, hogy a kabinok viszont kicsik és ablaktalanok, a tengerjárás épp kiment a divatból, mire a hajót megépítették, de a kényelmetlen kabinok miatt krúszolni, vagyis tengeren turistáskodni nem lehetett vele. Egy ideig finanszírozta az állam a hajó működését, aztán elunták,

hogy vödörrel öntik a pénzt a tengerbe, a hajót megvette a perzsa sah, úszó laktanya lett, katonai célpont, ennek megfelelően le is bombázták. Tot művei a tenger alatt várják a feltámadást.

Tanulságos és bús történet, nagy kár, hogy szóról szóra olvastam már a Wikipédián. Nemes Péter épp csak a magyar fordítást vállalta.

Helyel-közzel mindez érvényes a könyv egészére is. A koncepció az, hogy Amerigo Tot maga beszél a lapokon, egyes szám első személyben mondja el életét és műveinek történetét. Ez sajnos kizárja a kételyt, amit mond, annak úgy kell lennie, pedig az olvasóban azért vannak kételyek, hogy vajon mindaz, amit mesélnek neki, valóban úgy történt-e, ahogy mesélik, és van-e olyasmi, amit viszont nem mesélnek el, mert az ember nem dicsekszik vele, még ha meg is hódította közben Rómát. Másfelől meg Nemes Péternek egyszerűen nincsenek

meg az eszközei ahhoz, hogy Amerigo Totként beszéljen, folyton a másodosztályú újságírói nyelvezetet lehet tetten érni: amikor a szerző már nem akarja harmadszor is azt mondani, hogy Berlin, akkor azt írja, hogy a Spree-parti város. Egyébként nem ártott volna, ha valaki figyelmesebben szerkeszti a könyvet, vannak nehezen megfejthető mondatok, például amikor Tot két segédet fogadott fel, akiknek a kezük alá dolgoztak. Nyilván inkább a segédek dolgoztak Tot keze alá, bár, ki tudja.

Ki tudja? Ez a kérdés azért érvényes marad az utolsó oldal után is. Ki tudja, mi igaz, mi nem, vagy fordítva, mi nem igaz, és mi igen, mennyit érnek ezek a művek, és mi lesz magával Amerigo Tottal. Ha lesz vele valami.

VEGYE MAGÁNAK A BÁTORSÁGOT!

DE MÉG JOBB, HA ELŐFIZET

Még sosem volt ilyen fontos.

Sem Önnek, sem nekünk.

Fizessen elő most egy 8 769 forint kedvezménnyel* mindössze 31 980 forintért a Magyar Narancsra, és nem csak bátorságot kap tőlünk, de a legtöbb helyen 20 százalékos kedvezményre jogosító Magyar Narancs Olvasókártyát is!

*Az áruspéldányhoz képest.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK 2021. JANUÁR 1-TŐL

negyedév: 9 690 Ft | fél év: 17 670 Ft | egy év + olvasókártya: 31 980 Ft
egy szám újságárúsál: 799 Ft | éves előfizetőknek: 627 Ft

20% kedvezmény: Belvárosi Színház | Bethlen Téri Színház | Cirko-Gejzír | Fonó Budai Zeneház | Írók Boltja | Jurányi Ház | Katona József Színház és Kamra | Ludwig Múzeum | Örkény Színház | Radnóti Színház | Széké Színház | Trafó **10% kedvezmény:** Transzit Art Café

Részletek: www.magynarancs.hu/elofizetes

MAGYAR NARANCs